ANALISIS KANDUNGAN BUKU TEKS MATA PELAJARAN TERAS TINGKATAN LIMA (KBSM) : KAJIAN TERHADAP ASPEK PERSEMBAHAN PENULISAN

ROSMAWATI BINTI JAMALUDDIN
AGA 99007

JABATAN PENGAJIAN MEDIA
FAKULTI SASTERA DAN SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYA

2001

Perpustakaan Universiti Malaya
A510498714

Dedikasi istimewa,

Suami dan anak-anak tercinta

Anak didik dan

Para pencinta ilmu

Sesungguhnya ilmu yang dituntut

Walau sedalam mana, tidak

akan pernah

ada penghujungnya

seperti firman Allah s.w.t:

"Kalau sekiranya pohon-pohon di muka bumi menjadi pena dan laut (menjadi tinta), ditambah kemudiannya dengan tujuh laut lagi, nescaya tiada habis kalimat Allah (dituliskan). Sesungguhnya Allah Maha Perkasa lagi Maha Bijaksana"

(Surah Luqman : ayat 27)

PERAKUAN

Dengan ini diperakukan bahawa ROSMAWATI BINTI JAMALUDDIN telah menyempurnakan Laporan Penyelidikan AKGC 6180 untuk memenuhi syarat pengijazahan Sarjana Pengajian Penerbitan, Jabatan Pengajian Media, Fakulti sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.

....

(PROF. MADYA DR. AZIZAH BT. HAMZAH)
Ketua
Jabatan Pengajian Media.

Tarikh:

Catatan:

....

(PROF. MADYA DR. MOHD. SIDIN AHMAD ISHAK)
Penyelia
Laporan Penyelidikan.

Tarikh:

Catatan:

ABSTRAK

Kajian ini memberi tumpuan terhadap aspek persembahan penulisan buku teks sebagai salah satu bahan penerbitan yang terpenting dalam sistem pendidikan. Persembahan penulisan yang diberi tumpuan khusus ialah penggunaan kaedah alat-alat penulisan yang terpilih, iaitu penakrifan, penamsilan, pencerakinan, percontohan, perbandingan, penjejakan, pengelasan, petikan, anekdot dan satira dalam empat buah buku teks mata pelajaran teras Tingkatan 5 (KBSM), iaitu Bahasa Melayu, Sains, Sejarah dan Pendidikan Moral.

Kajian ini mendapati terdapatnya usaha daripada penulis untuk memasukkan pelbagai kaedah alat penulisan sama ada dalam keseluruhan bab atau unit mahupun dalam setiap perenggan. Kekerapan dan kepelbagaian penggunaannya pula bergantung kepada panjang atau pendek sesuatu bab atau unit yang secara keseluruhannya menggunakan pendekatan deduktif untuk menyampaikan kaedah alat-alat penulisan yang dipersembahkan.

Namun begitu, terdapat ketidakseimbangan dalam pemilihan kaedah alat-alat penulisan kerana ada beberapa kaedah penulisan yang diberi tumpuan utama manakala terdapat beberapa kaedah lain hanya sedikit kekerapan penggunaannya malah ada buku teks yang tidak menggunakannya. Penggunaan kaedah alat-alat penulisan ini juga turut memperlihatkan kelemahan penyampaiannya dari aspek bahasa yang menyebabkan berlakunya kesilapan makna dan menimbulkan kekeliruan kepada pembaca atau pelajar.

PRAKATA

Dengan nama Allah yang Maha Pemurah lagi Maha Pengasih

Dengan mengharapkan keredhaan dan hidayah-Nya, laporan penyelidikan bertajuk *Analisis Kandungan Buku Teks Mata Pelajaran Teras Tingkatan Lima (KBSM) : Kajian Terhadap Aspek Persembahan Penulisan* ini disempurnakan dan dikemukakan bagi memenuhi syarat untuk memperoleh Ijazah Sarjana Pengajian Penerbitan, Universiti Malaya.

Kajian ini tidak mungkin berhasil disempurnakan tanpa bantuan beberapa pihak. Ucapan penghargaan dan terima kasih kepada Kementerian Pendidikan, Malaysia kerana membiayai pengajian ini. Ucapan terima kasih tidak terhingga juga diucapkan kepada Prof. Madya Dr. Mohd. Sidin Ahmad Ishak kerana bimbingan, pandangan dan panduan yang telah diberi sepanjang penulisan laporan penyelidikan ini.

Kepada pensyarah dan individu yang telah memberi ilmu, iaitu Prof. Madya Dr. Azizah Hamzah, Puan Hasmah Zanuddin, En. Abd. Manaf Saad dan En. Mus Chairil Samani (tidak terkecuali Prof. Madya Dr. Mohd. Sidin Ahmad Ishak) – terima kasih! Ilmu yang diberi tidak ternilai harganya. Kepada rakan-

rakan sesarjana yang telah turut berkongsi ilmu dan pengalaman, iaitu Rosnah Awang, Suhaila Abd. Manap, Wardah Asur Ismail, Nasir, Zakaria Harun dan Tang Mui Joo - semoga ilmu yang diterima sepanjang pengajian ini akan dapat dimanfaatkan dengan baik.

Akhir sekali, penghargaan istimewa buat suami - Razali Ayob kerana tanpa restu dan keizinan serta sokongan dan dorongannya, pengajian ini tidak mampu dilaksanakan sesempurnanya. Juga buat anak-anak yang dikasihi, Siti Syafiqah, Siti Syamirah, Siti Syahirah, Muhammad Zulhilmi dan Siti Humairah Syakirah kerana kesediaan mereka kehilangan waktu dan perhatian seorang ibu.

Adalah diharapkan, kajian ini sedikit sebanyak akan dapat membantu meningkatkan mutu penerbitan buku teks khususnya dari aspek persembahan penulisannya.

ROSMAWATI JAMALUDDIN
JABATAN PENGAJIAN MEDIA
UNIVERSITI MALAYA
KUALA LUMPUR

16 MEI 2001
22 SAFAR 1422H

KANDUNGAN

			Halaman
ABSTRAK			i
PRAKATA			ii
KANDUNGAN			iv
SENARAI JADUAL			vii
BAB 1 :	PENDAHULUAN		
	1.1	Latar Belakang	1
	1.2	Pernyataan Permasalahan	6
	1.3	Objektif Kajian	12
	1.4	Batasan Kajian	13
	1.5	Kaedah Kajian	15
	1.5.1	Instrumen Kajian	17
	1.6	Penjelasan Konsep	19
	1.6.1	Alat-alat Penulisan	19
	1.6.2	Penakrifan	19
	1.6.3	Penamsilan	21
	1.6.4	Perbandingan	22
	1.6.5	Pencerakinan	22
	1.6.6	Percontohan	22
	1.6.7	Petikan	23
	1.6.8	Anekdot	24
	1.6.9	Satira	24
	1.6.10	Pengelasan	25
	1.6.11	Penjejakan	25
	1.6.12	Lain-lain	25

1.7 Signifikan Kajian 26

1.7.1 Bahagian Buku Teks Kementerian Pendidikan Malaysia 27
1.7.2 Penulis-Penulis Buku Teks 27
1.7.3 Penerbit-Penerbit Buku Teks 28
1.7.4 Guru-Guru 28

BAB 2 : TINJAUAN KAJIAN LEPAS

2.1 Takrif Buku Teks 29
2.2 Fungsi Buku Teks dalam Pengajaran dan Pembelajaran 31
2.3 Kajian Tentang Analisis Kandungan Buku Teks 37
2.4 Ciri-ciri Penyediaan Buku Teks yang Baik 44
2.5 Peranan Bahagian Buku Teks, Kementerian Pendidikan dalam Penerbitan Buku Teks yang Berkualiti dan Diperakukan. 53

BAB 3 : ANALISIS BUKU TEKS

3.1 Pengenalan 57
3.2 Perbandingan Kekerapan Penggunaan Kaedah-Kaedah Penulisan 58
3.3 Analisis Penggunaan Kaedah Pencerakinan 67
3.4 Analisis Penggunaan Kaedah Penjejakan 70
3.5 Analisis Penggunaan Kaedah Percontohan 74
3.6 Analisis Penggunaan Kaedah Penakrifan 78
3.7 Analisis Penggunaan Kaedah Perbandingan 84
3.8 Analisis Penggunaan Kaedah Petikan 88
3.9 Analisis Penggunaan

		Kaedah Pengelasan	93
	3.10	Analisis Penggunaan Kaedah Anekdot	95
	3.11	Analisis Penggunaan Kaedah Satira	97
	3.12	Analisis Penggunaan Alat Penulisan Penamsilan	99
	3.13	Analisis Penggunaan Kaedah Penulisan Lain	101
BAB 4 :		RUMUSAN DAN CADANGAN	
	4.1	Rumusan Daripada Kajian-Kajian Lampau Tentang Penulisan Buku Teks di Malaysia	107
	4.2	Rumusan Analisis Kekerapan Penggunaan Jenis-Jenis Alat Penulisan	112
	4.3	Rumusan Dapatan Daripada Analisis Penggunaan Jenis-Jenis Alat Penulisan	118
	4.4	Rumusan Kelemahan Penggunaan Alat-Alat Penulisan Dari Segi Bahasa Dan Penyampaian	123
	4.5	Cadangan-Cadangan	130
		4.5.1 Peranan Bahagian Buku Teks Kementerian Pendidikan Malaysia	130
		4.5.2 Pengarang dan Penulis Buku Teks	133
		4.5.3 Aspek persembahan penulisan (khusus kepada penggunaan alat-alat penulisan)	133
BAB 5 :		PENUTUP	136
BIBLIOGRAFI			140
LAMPIRAN			151

SENARAI JADUAL

Jadual 4.1 : Penggunaan Keseluruhan Alat Penulisan Mengikut Buku Teks